

27. évf. 1. sz. 1980. január

Tudományos és Műszaki Tájékoztatás

A NÉMET SZÖVETSÉGI KÖZTÁRSASÁG TOLMÁCSAI ÉS FORDÍTÓI SZÖVETSÉGÉNEK FELADATAI, CÉLJAI ÉS MŰKÖDÉSE*

Hans Schwarz,

az NSZK Tolmácsai és Fordítói Szövetségének elnöke

A Föld legtöbb ipari országában — a mindenkori alkotmányjogi és állampolitikai adottságoknak megfelelő változatban — működnek magánjellegű, félhivatalos vagy hivatalos szervezetek, amelyek adott foglalkozási csoportok szakmai érdekeinek a védelmére jöttek létre. Ezek a szervezetek alapszabályaiknak megfelelően tagjaik anyagi és szellemi érdekeinek védelmével foglalkoznak. Ide tartozik elsősorban a megfelelő társadalmi és jogi alátámasztású foglalkoztatási és munkafeltételek megteremtése, gazdasági követelmények érvényesítése, a szakmai becsület őrzése, a tagok oktatása és továbbképzése stb.

Ezeknek a szakmai szervezeteknek társadalompolitikai szükségessége és hasznossága felől, különösen mai modern ipari társadalmunkban, semmiféle kétség sem merülhet fel. Még a világhírű individualista író, BERNARD SHAW is meg volt győződve a szakmai szervezetek szükségességéről, ahogyan ezt az Írószövetség kérdésében tett nyilatkozata is mutatja:

„Egységes és kollektív cselekvés nélkül reménytelen helyzetben vagyunk. Mindannyiunknak, kiválóaknak és tehetségteleneknek egyaránt szükségünk van az Írószövetségre. Mindannyian kötelesek vagyunk erre szálni időnk, eszközeink és befolyásunk egy részét.”

A szakmai érdekképviselések ezért nem lehetnek csupán olyan érdekcsoportok az államon belül, amelyek egyedül és kizárólagosan speciális anyagi érdekeiket képviselik, hanem egyszersmind hozzá kell járulniuk tevékenységükkel az általános közjó növekedéséhez.

Mindezt előre kell bocsátani az NSZK Tolmácsainak és Fordítóinak Szövetségével kapcsolatban is. Az NSZK-ban is érvényes, akárcsak a Föld legtöbb országában, hogy a tolmácsolás és fordítás egyike a legrégebb

tevékenységeknek, mégis a tolmácsolás és fordítás mint szakma, valamint az ezzel kapcsolatos érdekképviselő viszonylag nagyon fiatal. Németországban először a húszas évek elején alakult törvényszéki tolmácsokból egy magánjellegű egyesület, mely később, a Harmadik Birodalom idején államilag irányított szakmai szervezetté (*Reichsfachschaft für das Dolmetscherwesen in der Deutschen Rechtsfront*) vált; ez a második világháború végén feloszlott.

A háború után eddig még nem látott méretekben megindult a népek közötti kapcsolatok elmélyítése. Az Egyesült Nemzetek s különféle szervei, valamint nemzeti és államközi szervezeteknek az emberi együttélés csaknem minden területén való létrehozása mellett mindezekelőtt a világkereskedelem és a közlekedés fellendülése járult erősen hozzá, hogy a figyelem a nyelv, mint a népek közötti kommunikációs eszköz felé forduljon.

Különösen vonatkozott ez a világméretű gazdasági kapcsolatokkal rendelkező NSZK-ra. A fejlődéssel párhuzamosan nőtt az érdeklődés a nyelvi közvetítők minden fajtája iránt. Egyúttal megindult a nyelvi közvetítés mint hivatás differenciálódása. És ha addig csak az általános tolmács és fordító volt ismeretes, az utóbbi harminc évben a szaktevékenységek egész sora alakult ki, így pl. a műszaki-tudományos szakfordító, műfordító, hivatalos vagy hites fordító és tolmács, szimultán tolmács, hites törvényszéki tolmács, idegen nyelvű lexikográfus, terminológus, kiadói lektor, dokumentátor, rádióadásokat hallgató és értékelő szakember, és végül, de nem utoljára, minden rendű és rangú nyelvtanár és nyelvész. Ezeket a foglalkozásokat vagy szabad foglalkozású, önálló szakemberként, vagy munkaközösségek, társulások, szövetkezetek keretében, vagy a magán- vagy közalkalmazotti minőségben űzik.

* Elhangzott Budapesten 1979. május 8-án a Közalkalmazottak Szervezetének székházában.

A nyelvi közvetítés területén tevékenykedő személyek számának állandó növekedése szükségessé tette szakmai érdekképviseletük megalakítását. Már az ötvenes évek elején hivatásos tolmács- és fordítószervezetek jöttek létre, melyek közül a számszerűleg is legerősebb két szervezet 1955-ben egyesült az NSZK Tolmácsainak és Fordítóinak Szövetségében (*Bundesverband der Dolmetscher und Übersetzer e. V., BDÜ*).

Ezzel Szövetségünk feladataihoz érkeztem. Alapszabályzatunk 3. §-a szerint:

„A Szövetség célja a hivatásos tolmácsok és fordítók érdekvédelme, különösen a tartományi tagszövetségek összességének képviselete a bel- és külföldi közéleti testületeknél. A Szövetség célja nem nyereségszerzés.”

A hivatásos tolmácsok és fordítók érdekeinek hathatós védelméhez a Szövetség programot állított össze, mely a következő feladatokat és célokat tartalmazza:

a szabadfoglalkozású tolmácsok és fordítók nyilvános működésének törvényes szabályozása;

a szabadfoglalkozású tolmácsok és fordítók díjazásának törvényes szabályozása;

a magánalkalmazásban vagy közszolgálatban működő tagok érdekképviselete a tolmácsok és fordítók kollektív szerződéseinek megkötésénél;

közreműködés a szövetségi és tartományi jogszabályalkotás tolmácsokat és fordítókat érintő kérdéseiben;

az utánpótlás képzése és a szakmához tartozók továbbképzése a gyakorlat követelményeinek megfelelően, továbbá a tolmácsok és fordítók vizsgáztatásának egyszerűsítése és korszerűsítése;

a nyilvánosság felvilágosítása és tájékoztatása a nyelvi közvetítési hivatásról, valamint segítség és tanácsadás a tolmácsok és fordítók szolgálatait igénybe vevő közönséget szolgáló intézményeknek;

a jobb nemzetközi megértés és a kulturális cserekapcsolatok elősegítése a *Fordítók Nemzetközi Szövetsége (Fédération Internationale des Traducteurs, FIT)*, az Európai Gazdasági Közösség tagállamainak tolmácsai és fordítói szövetségeinek munkaközössége keretében, ill. annak tagjaként, valamint bilaterális együttműködés az EGK tagállamainak szövetségeivel.

Programunk egyes pontjaihoz a jobb megértés kedvéért és szándékaink bővebb megvilágítása céljából némi magyarázatot kell fűzni.

Szakmai és szövetségszervezési törekvéseink középpontjában a tolmácsok és fordítók jogi és szociális helyzetének javítása áll. Ismeretes az a rendkívül fontos szerep, melyet a fordítók és a fordítások a kultúra, a művészet és a tudomány nemzetközi csereforgalmában játszanak. Nyilvánvaló az is, hogy a tolmácsok és fordítók érdekvédelme nem nélkülözhető a fordítások megkívánt színvonalának eléréséhez, ami pedig a kultúra és fejlődés területén végzendő feladataik eredményes ellátásának nélkülözhetetlen feltétele. Mindebből következik, hogy a szabadfoglalkozású tolmácsok és fordítók

működésének és díjazásának törvényes szabályozása a dolog *conditio sine qua non*-ja, alapvető feltétele.

Miután az NSZK alaptörvényének 12. cikkelye, ill. az ipartörvény 1. §-a kimondja a szabadfoglalkozás és iparűzés jogát, a megfelelő képesítés igazolása nélkül is vállalhat bárki díjazásért tolmácsolást és fordítást. Az általános működési szabadságot csak bizonyos pontosan meghatározott feltételek esetében korlátozhatják, így pl. abban az esetben, ha a működési szabadság korlátozása közérdekből célszerűnek látszik. A hivatások gyakorlásának rendjével kapcsolatos törvényes rendelkezés kibocsátása az NSZK egész területére kiterjedő érvénnyel alkotmányosan lehetséges ugyan, az alaptörvény 74. cikkelyének 11. pontjával összhangban, de ennek keresztülvitele a gyakorlatban nehezen megoldható. A szövetségi államokban azonban van jogi lehetőség arra, hogy a „tolmács” és „fordító” szakmai megnevezés védelmében kibocsátott törvényes rendelkezésekkel hozzájáruljunk a képesítés nélküli egyének díjazott tolmácsi és fordítói munkavállalásának megnehezítéséhez. Szövetségünk ezért a tolmácsok és fordítók védelmére mintegy megkerülő intézkedésként törvénytervezetet dolgozott ki (1. melléklet).

A szabadfoglalkozású tolmácsok és fordítók anyagi lehetőségeinek és ezzel együtt a fordítások minőségének biztosítása szempontjából hasonló jelentőségű a díjtételek szabályozó állami rendelkezés kibocsátása is.

Az érvényben lévő verseny- és kartelljog alapján az NSZK-ban törvény tiltja, hogy szakmai szövetségek vagy egyéb szervezetek díjjegyzékeket bocsássonak ki. De a díjtétel állami szabályozása vagy a verseny korlátozását tiltó rendelet keretében egy, a tolmácsokra és fordítókra vonatkozó nemleges záradék kiadása – azaz a tolmács- és fordítói díjak kiemelése a kartell-törvény hatályából és ezzel a Szövetség számára a díjak szabályozásának és jegyzékük kiadásának lehetővé tétele – nemcsak az állandóan fokozódó káros versenyt akadályozná meg a nyelvi közvetítés területén, hanem a nyilvánosság számára is megfelelő, átlátható, biztositott méltányos ártájékoztatót is nyújtana.

Jelenleg az NSZK-ban csupán a tanúk és szakértők díjazása keretében van a tolmácsok és fordítók díjazása jogszabályilag rögzítve.

Szövetségünk további fontos feladatai közé tartozik a közszolgálatban vagy a magánalkalmazásban működő idegen nyelvi munkaerők kollektív szerződéseinek előkészítésében való részvétel. Az NSZK alaptörvényének értelmében ez a részvétel csak tanácsadó jellegű lehet. Közreműködésünk elsősorban a kollektív szerződésekben érintett nyelvközvetítési csoportok munkaköri leírására terjed ki. Ebben az összefüggésben példászerű lehet a közszolgálati idegen nyelvi munkaerők kollektív szerződése.

Szövetségünk törekvései már kevésbé voltak eredményesek a magánalkalmazottak kollektív szerződése ügyében. Itt arra törekedtünk, hogy a gazdasági életben

alkalmazott idegen nyelvi munkaerők számára díjazási irányelvek kidolgozásával munkaköri leírásokat és teljesítményarányos fizetéseket javasoljunk (2. melléklet).

Szövetségünk további fontos feladata az *oktatás és továbbképzés*. A Szövetség közreműködése az utánpótlás képzése terén lényegében a kerettanrendek és keretvizsgarendek, valamint a tolmácsok, fordítók, idegen nyelvű levelezők stb. egységes állami vizsgáztatásának kidolgozásával kapcsolatos tanácsadói funkciók ellátására terjed ki. Minthogy az NSZK alaptörvénye szerint kulturális ügyekben a szövetségi tartományok illetékesek, közreműködésünk az oktatás és vizsgarend egységének biztosítása érdekében különösen jelentős. A Szövetség nagy figyelmet fordít tagjainak állandó továbbképzésére is. E célból Szövetségünk mint csúcshivatal, valamint az egyes tartományi szövetségek rendezvényeket, kongresszusokat, szimpóziumokat, szemináriumokat szerveznek a nyelvi közvetítés legkülönbözőbb szektoraiban.

A tagokat közvetlenül érintő speciális feladatokon kívül Szövetségünk felelősséggel tartozik a közérdek kielégítésében is. A köz számára végzett munkája keretében Szövetségünk célja, hogy a nyilvánosságot megismertesse a szakma problémáival és hogy szervezeteinek és intézményeinek a köz rendelkezésére bocsátásával hozzájáruljon a közös feladatok megoldásához.

Az ilyen feladatok megoldásában való gyakorlati részvételt jelenti pl. a *szakfordítók jegyzékének kiadása* a német gazdasági élet számára. A jegyzék a *Német Gyáriparosok Szövetsége (Bundesverband der Deutschen Industrie, BDI)*, a *Német Gyáriparosok és Kereskedők Tanácsa (Deutscher Industrie- und Handelsrat, DIHT)*, valamint Szövetségünk közös munkájának eredménye, s főképpen a német ipar exporttevékenységével kapcsolatos törekvéseket szolgálja.

További idevágó tevékenységünk tolmácsok, fordítók és rokon foglalkozásúak részére *szakfolyóiratok szerkesztése*, melyeket a *Német Munkaügyi Hivatal (Bundesanstalt für Arbeit)* ad ki a Szövetséggel egyetértésben és amelyek főképpen az utánpótlás tájékoztatását szolgálják a szakmáról; tájékoztatók megjelentetése munkaadók részére, akik díjazásért kívánnak tolmács- és fordítói munkát. Ezen kívül Szövetségünk *kapcsolatokat tart a német gazdasági élet legfelső szerveivel* az ipari és kereskedelmi kamarákkal, a szakszervezetekkel, nem is szólva a szövetségi és tartományi kormányok és gyűlések illetékeseiről.

Szövetségünk feladatai között kell még megemlítenünk a nemzetközi kulturális együttműködésben való részvételt, valamint a FIT keretében végzett munkát.

A FIT 1953. évben történt megalapítása óta Szövetségünk – melynek elődje egyike volt a hat alapító tagnak – számos képviselője útján *tevékeny résztvevője a nemzetközi szervezet kiépítésének és fejlesztésének*. Munkatársaink többféle funkcióban, elnökként, alelnökként, főtítkárként, bizottsági elnökként vagy az Unesco

által támogatott hivatalos folyóirat, a *Babel* főszerkesztőjeként, szerkesztőbizottsági tagjaként működtek közre. Az Európai Gazdasági Közösség tagállamai tolmács- és fordító munkaközösségének megalapítása is Szövetségünk kezdeményezésére vezethető vissza. Együttműködési szerződéseink révén Szövetségünk külföldi testvér-szövetségekkel is szoros kapcsolatokat tart fenn.

Szövetségünk tíz tagból (tartományi szövetségből) áll; ezek a tagok az egyes tartományokban képviselik a szakmát. Több nagy városban és helységben vannak kisebb kerületi csoportjaink, melyek tagjaik szorosabb tapasztalat- és véleménycseréjét teszik lehetővé.

A Szövetség szervei: a közgyűlés, az elnökség, a döntőbíró.

A közgyűlés szabályalkotó testületként a Szövetség legfelső szerve. Hatáskörébe tartozik többek között a költségvetés megállapítása, az elnökség és a döntőbíró megválasztása, valamint a szövetségi és szakmai politika általános irányelveinek a kidolgozása. Évente egyszer tart ülést.

A Szövetség végrehajtó szerve az elnökség, mely az elnökből, három alelnökből, a főtítkárból és a pénztárosból áll. Az elnökséget a közgyűlés két évre választja meg. Az elnökség irányítja a Szövetség politikáját az alábbi ügykörü megalapozás szerint:

I. Ügykör

a Szövetség összérdekeinek védelme; szervezés; a Szövetség és a tartományi szövetségek munkájának koordinálása; nemzetközi kapcsolatok; sajtóközlemények, kiadványok; szakértők és törvénytudományi tolmácsok ügyei

II. Ügykör

szabadfoglalkozású tolmácsok és fordítók; műfordítók; szimultán tolmácsok; szimultán fordítók; díjszabások.

III. Ügykör

hatóságok előtti képviselet; közszolgálatban álló és nemzetközi szervezetekben dolgozó tolmácsok és fordítók; szakmai jogszabályok; idegen nyelvű rádióadások kiértékelői; magánalkalmazott tolmácsok és fordítók; biztosítási ügyek.

IV. Ügykör

oktatás és továbbképzés; vizsgáztatási ügyek; fordítástudomány; dokumentáció, lexikográfia, terminológia; nyelvek szerinti csoportok.

V. Ügykör Főtitkárság.

VI. Ügykör Pénz- és adóügyek.

Az elnökség tagjait a szövetségi szinten működő szakcsoportok, referáló és nyelvi csoportok vezetői támogatják munkájukban.

A Szövetség jogi szerve, a *döntőbíró* felügyel a Szövetség alapszabályainak részét képező törvényes szabályzatok betartására. A döntőbíró illetékessége, összetétele és munkája az évi közgyűlés által meghatározott eljárási rend szerint alakul.

Végezetül nézzük meg, mit tesznek a Szövetség és a tartományi szövetségek tagjai érdekében:

a) A Szövetség folyóirata, a *Mitteilungsblatt für Dolmetscher und Übersetzer* hathetenként jelenik meg és tanulmányokat, híreket, információkat közöl a Szövetség, a külföldi testvérszövetségek és a FIT munkájáról. A folyóirat rendszeresen közöl könyvismertetéseket, valamint álláshirdetéseket és egyéb szakmai hirdetéseket. A folyóirat ára a tagdíjban bennefoglaltatik. A folyóiratot belföldi személyek, akik a Szövetségnek nem tagjai, nem fizethetik elő, külföldiek is csak abban az esetben, ha valamelyik külföldi testvérszövetség tagjai.

b) A tagok kedvezményesen fizethetnek elő a kéthavonta megjelenő *Lebende Sprachen* c. folyóiratra, mely főként terminológiai és nyelvészeti kérdésekkel foglalkozik és széles körű bibliográfiai utalásokat tartalmaz. Egyes tartományi szövetségekben e folyóirat a tagság keretében előfizethető.

c) A FIT által kiadott *Babel* c. folyóirat is kedvezményesen fizethető elő. A negyedévenként megjelenő folyóirat a világ minden részéből közöl tolmácsolással és fordítással kapcsolatos cikkeket, elsősorban angol és francia nyelven. Ezenkívül bő bibliográfiai részt és recenziókat is tartalmaz.

d) Felvétel a tartományi szövetségek tagnévsorába. Ezt a névjegyzéket megküldik mind a hatóságoknak, mind a magánvállalatoknak. A jegyzéket rendszeresen kiegészítik, így az mindig a legfrissebb helyzetet mutatja.

e) A Szövetség kiadványait a tagok kedvezményesen áron szerezhetik be.

f) A Szövetség biztosítási szolgálata kedvező feltételek mellett biztosít betegségi és kórházi ellátást.

g) A munkavállalói és álláshirdetéseket ingyen teszik közzé a *Mitteilungsblatt*-ban.

h) A szakkönyv-börze rovatban a könyveket kereső vagy kínáló hirdetéseket ingyen teszik közzé.

i) A tagok egyéb hirdetéseit 50%-os kedvezménnyel teszi közzé a *Mitteilungsblatt*.

j) A Szövetség tanácsadást és támogatást nyújt tagjainak bármiféle szakmai kérdésben, pl. az adózással, a díjazással, a díjtételekkel, a szabad foglalkozás kérdéseivel összefüggésben.

A „tolmács” és/vagy „fordító” szakmai megnevezés védelmét szolgáló törvénytervezet¹

1. §

A „tolmács” és/vagy „fordító” megnevezést önmagában vagy valamely szókapcsolatban az használhatja, ill. e megnevezés alatt az tevékenykedhet, aki

- a) az NSZK valamely egyetemén vagy szakfőiskoláján eredményesen befejezte valamelyik megfelelő szak tanulmányait; vagy
- b) állami tolmács és/vagy fordítói vizsgát tett; vagy
- c) főiskolai tanulmányokkal egyenértékű állami vagy magán tolmács- és fordító-iskolát eredményesen elvégzett.

2. §

(1) Az 1. §-ban megjelölt szakmai megnevezés alatt az is tevékenykedhet, aki külföldi főiskolán vagy más iskolában, ill. egyéb tanintézetben szerzett megfelelő vég bizonyítvány alapján az illetékes hatóságtól erre engedélyt kapott.

(2) Az engedély kiadható, ha a külföldi főiskola vagy más iskola, tanintézet vagy vizgabizottság megfelelő bizonyítványa az 1. § a) pontjában szereplő tanulmányok nyomán szerzhető bizonyítvánnyal vagy az 1. § b) pontjában foglalt vizsgával egyenértékű. Ha az illető nem német állampolgár és a kölcsönösség biztosítva nincs, úgy az engedély kiadása megtagadható. Ez azonban az Európai Gazdasági Közösség tagállamainak állampolgáraira nem vonatkozik.

(3) Ennek a törvénynek a hatályba lépése előtt kiadott engedélyek a fenti értelemben érvényeseknek tekintendők.

(4) Az 1. § szerinti engedélyre nincs szüksége annak, aki az egyetemi címek viselésének törvénye alapján jogosult arra, hogy külföldi főiskolán szerzett tolmácsi és/vagy fordítói egyetemi címet viseljen.

3. §

(1) Az 1. §-ban megjelölt szakmai megnevezés alatt tevékenykedhet továbbá az is, aki ennek a törvénynek a hatályba lépését követő egy éven belül az illetékes hatóságnál írásban bejelenti azon szándékát, hogy ezt a hivatást továbbra is folytatni kívánja.

4. §

(1) Az illetékes hatóság tartozik az 1. §-ban megjelölt szakmai elnevezés használatát eltiltani, ha tények alapján feltételezhető, hogy a megkövetelt szakismeretek hiányoznak, és a tevékenység emberéletet, ill. egészséget, közérdeket veszélyeztet.

(2) A megkívánt szakismereteket bizottság vizsgálja felül. A bizottság tagjai:

- a) a közigazgatási terület vezetője (elnök);
- b) a kulturális minisztérium képviselője;
- c) az NSZK Tolmácsai és Fordítói Szövetségének képviselője.

5. §

(1) A 2., 3. és 4. §-ban említett illetékes hatóság annak a közigazgatási területnek a vezetője, ahol az illető személy, aki az 1. §-ban foglalt szakmai megnevezés alatt tevékenykedik vagy tevékenykedni akar, dolgozik vagy lakik, ill. lakás hiányában állandóan tartózkodik.

6. §

Az 1. §-ban megjelölt szakmai megnevezés alatt végzett tevékenységgel kapcsolatos különleges jogszabályok érintetlenül maradnak.

7. §

A hesseni gazdasági és műszaki miniszter felhatalmazást kap, hogy olyan nyelvekkel kapcsolatban, melyek számára az NSZK-ban akadémiai, ill. állami vizsgalehetőségek nincsenek, az NSZK Tomácsai és Fordítói Szövetségének meghallgatása után külön rendelkezék.

9. §

(1) E rendelkezést megszegi az, aki a „tolmács” vagy „fordító” szakmai megjelölést önmagában vagy valamely szókapcsolatban magára vonatkoztatja, ill. e megnevezés alatt tevékenykedik

- a) anélkül, hogy erre az 1. §, a 2. § 1. és 4. bekezdése; a 3. § 1. bekezdése szerint jogosult lenne, vagy
- b) a 4. § szerinti rendelkezés ellenére.

(2) E rendelkezések megszegése pénzbírsággal büntethető.

(3) E rendelkezések megszegésével kapcsolatban az illetékes közigazgatási hatóság a szabálysértési törvény 36. § (1) 1. pontja értelmében a közigazgatási terület vezetője.

10. §

Ez a törvény kihirdetésének napján lép életbe.

^{1/} Kivonatos közlés (Szerk. megj.)

2. melléklet

Az NSZK Tolmácsai és Fordítói Szövetségének bérezési irányelvei magánalkalmazott idegen nyelvű munkaerőkre vonatkozóan

A magánalkalmazott idegen nyelvi munkaerőkre vonatkozó bérezési irányelvek, melyeket a Szövetség 1970. novemberben fogadott el és első ízben 1971. év februárjában hozott nyilvánosságra, sok fordító számára biztosítottak segítséget a bérük megállapításában. A részletes munkaköri leírások, amelyeket messzemenően egyeztetettünk a közszolgálatban előírtakkal, értékes segítséget jelentenek az idegen nyelvi munkaerők besorolásához. A munkaköri leírások ma is érvényben vannak, míg a fizetéseket folyamatosan ki kell igazítani.

I. Idegen nyelvi kisegítő munkaerők (FH)

FH 1 bércsoport

Gépi diktálásra vagy diktáló berendezéssel valamely idegen nyelven folyékonyan író alkalmazottak.

FH 2 bércsoport

a) Gépi diktálásra vagy diktáló berendezéssel két idegen nyelven folyékonyan író alkalmazottak.

b) Az FH 1 bércsoportban több éves tevékenységükkel bevált alkalmazottak.

FH 3 bércsoport

a) Gépi diktálásra vagy diktáló berendezéssel két idegen nyelven folyékonyan író alkalmazottak, akik az FH 2 bércsoportból különleges teljesítményük révén kiemelkednek.

b) Az FH 2 bércsoport a) pontja szerint besorolt alkalmazottak, akik több éves tevékenységükkel beváltak.

c) Diktálás után gyorsírást két idegen nyelven folyékonyan átíró alkalmazottak.

II. Idegen nyelvi kereskedelmi levelezők (FK)

FK 1 bércsoport

Alkalmazottak, akik sikeres vizsgával vagy több éves szakmai tapasztalattal igazolják, hogy az anyanyelven megadott főbb szempontok alapján kifogástalanul és megbízhatóan tudnak levelezni egy idegen nyelven.

FK 2 bércsoport

Ua. két idegen nyelven.

FK 3 bércsoport

Ua. kettőnél több idegen nyelven.

III. Fordítók (Ü)

Ü 1 bércsoport

Valamely idegen nyelvről az anyanyelvre kifogástalanul és megbízhatóan fordító alkalmazottak.

Ü 2 bércsoport

a) Az Ü 1 bércsoportból kiemelkedő alkalmazottak, akik nehéz szövegeket – nemcsak alkalomszerűen – kifogástalanul és megbízhatóan fordítanak.

b) Valamely idegen nyelvről az anyanyelvre és az anyanyelvről – nem csupán csekély mértékben – egy idegen nyelvre kifogástalanul és megbízhatóan fordító alkalmazottak.

c) Két idegen nyelvről az anyanyelvre kifogástalanul és megbízhatóan fordító alkalmazottak.

Ü 3 bér csoport

a) Olyan alkalmazottak, akik valamely idegen nyelvről az anyanyelvre nehéz szövegeket kifogástalanul és megbízhatóan tudnak fordítani, és ezenkívül legalább egy szakterület terminológiai ismereteit alkalmazni tudják.

b) Valamely idegen nyelvről az anyanyelvre nehéz szövegeket és az anyanyelvről – nem csupán csekély mértékben – valamely idegen nyelvre kifogástalanul és megbízhatóan fordító alkalmazottak.

c) Nehéz szövegeket két idegen nyelvről az anyanyelvre – nem csekély mértékben – kifogástalanul és megbízhatóan fordító alkalmazottak.

d) Két idegen nyelvről az anyanyelvre és nemcsak alkalmasszerűen egy harmadik nyelvről az anyanyelvre kifogástalanul és megbízhatóan fordító alkalmazottak.

Ü 4 bér csoport

a) Valamely idegen nyelvről az anyanyelvre és nem csekély mértékben az anyanyelvről egy idegen nyelvre fordító alkalmazottak, akik legalább egy szakterületen alapos terminológiai ismeretekkel bírnak.

b) Két idegen nyelvről nehéz szövegeket az anyanyelvre kifogástalanul és megbízhatóan fordító alkalmazottak, akik legalább egy szakterületen alapos terminológiai ismeretekkel bírnak.

c) Két idegen nyelvről az anyanyelvre és ezenkívül nemcsak alkalmasszerűen egy harmadik nyelvről is az anyanyelvre kifogástalanul és megbízhatóan fordító alkalmazottak.

d) Két idegen nyelvről az anyanyelvre és emellett nem csekély mértékben az anyanyelvről egy idegen nyelvre nehéz szövegeket kifogástalanul és megbízhatóan fordító alkalmazottak.

e) Az Ü 3 bér csoport a) pontja szerint besorolt alkalmazottak, akik több éves tevékenységükkel beváltak.

Megjegyzések:

a) Valamely szöveg akkor tekinthető nehéznek, ha

a nyelvi és tartalmi szempontból helyes megértéséhez a vonatkozó szakterületen nagyfokú tapasztalat és tudás szükséges,

az eredetihez hű, az értelmét megőrző, tartalmilag és formailag megfelelő fordítás terminológiájának alapos ismeretét előfeltételezi a célnyelven.

b) Valamely szakterület alapvető terminológiai ismereteivel akkor rendelkezik az alkalmazott, ha képes a szakterület lényeges tárgyi összefüggéseit megérteni és a fordításban nyelvi helyesen visszaadni.

IV. Bértáblázat (az 1978. április 1-i adatok szerint)

Megjegyzés: A táblázat csupán az irányszámokat tartalmazza, és nem veszi figyelembe sem a sok területen szokásos 13. havi fizetést, sem az egyéb különleges juttatásokat.

	Havi fizetés DM-ben		
	az 1. és 2. évben	a 3. és 4. évben	a 4. év után
1. Kisegítő munkaerők			
FH 1	1900	2000	2100
FH 2	2000	2100	2400
FH 3	2100	2400	2500
2. Kereskedelmi levelezők			
FK 1	2100	2400	2500
FK 2	2300	2500	2700
FK 3	2500	2700	2900
3. Fordítók			
Ü 1	2500	2600	2700
Ü 2	2700	3100	3200
Ü 3	3200	3500	3600
Ü 4	3700	szabad megegyezés szerint	
4. Lektorok, csoport- és osztályvezetők			
	szabad megegyezés szerint		

Fordította: Csengődy László

SCHWARZ, H.: A Német Szövetségi Köztársaság Tolmácsai és Fordítói Szövetségének feladatai, céljai és működése

A BDÜ (Bundesverband der Dolmetscher und Übersetzer) 1955-ben alakult a tolmácsok és fordítók érdekvédelmére. Célja azonban nem csupán tagjai anyagi érdekeinek védelme, a díjazás kérdéseinek rendezése, hanem a fordítások – és általában a nyelvi közvetítés – színvonalának és megfelelő minőségének biztosítása is. Feladatai közé tartozik a tolmácsok és fordítók képzése és állandó továbbképzése, szakfolyóiratok kiadása, a tartományi szövetségek munkájának koordinálása, külföldi országos szövetségekkel és nemzetközi szervezetekkel kapcsolatok kiépítése és ápolása, a tolmácsok és fordítók nyilvántartása, névjegyzékük megküldése a po-

tenciális munkaadóknak és megbízóknak, valamint a nyilvánosság tájékoztatása szakmai kérdésekről.

* * *

SCHWARZ, H.: The tasks, aims and activities of the Federation of Interpreters and Translators of the German Federal Republic

The Federation of Interpreters and Translators (Bundesverband der Dolmetscher und Übersetzer, BDÜ) was established in 1955 for safeguarding the interests of interpreters and translators. Apart from the financial interests of its members the Federation also controls the standard and quality of translations and other forms of

language communication. Its aims also include education and training, the publication of professional journals, the coordination of the activities of regional federations, the establishment and maintenance of relations with national federations and international organizations, the registration of translators and interpreters and making their names available for potential employers, the provision of information on relevant problems for the general public.

* * *

ШВАРЦ, Х.: Задачи, цели и деятельность Союза переводчиков Федеративной Республики Германии

Союз переводчиков ФРГ (Bundesverband der Dolmetscher und Übersetzer, BDÜ) образовался в 1955 году в целях защиты интересов переводчиков. Его цель, однако, не только защита материальных интересов его членов и упорядочение вопросов оплаты, а также и обеспечение соответствующего уровня и качества переводов. К его задачам относится подготовка смены и постоянное повышение квалификации; выпуск специальных журналов; координация деятельности союзов областей, установление и поддержание связей с зарубежными и международными организациями; регистрация переводчиков,

посылка их списков потенциальным заказчикам; информирование общественности о профессиональных вопросах.

* * *

SCHWARZ, H.: Aufgaben, Ziele und Tätigkeit des Dolmetscher- und Übersetzerverbandes der Bundesrepublik Deutschland

Der Bundesverband der Dolmetscher und Übersetzer entstand 1955 als Interessenvertretungsorgan. Er befasst sich jedoch nicht nur mit dem Schutz der materiellen Interessen seiner Mitglieder und mit Honorarfragen, sondern auch mit der Sicherung der Qualität der Übersetzungen und im allgemeinen jeglicher sprachlichen Übermittlung. Unter die Aufgaben des Verbandes zählen die Schulung des Nachwuchses und die ständige Fortbildung, die Herausgabe von Fachzeitschriften, die Koordinierung der Arbeit der Mitgliedsverbände in den Bundesländern, der Ausbau und die Pflege von Beziehungen mit den Verbänden im Ausland und mit den internationalen Organisationen auf diesem Fachgebiet, die Führung einer Evidenz über die Übersetzer und Dolmetscher, der Versand von Namenslisten der Übersetzer und Dolmetscher an potentielle Arbeitgeber und die Informierung der breiten Öffentlichkeit über die fachlichen Fragen.

